

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
TRG EDVARDA KARDELJA 1
5000 NOVA GORICA

MESTNI SVET

15

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12, 18/17 in 18/19) in 7. odstavka 22. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne _____ sprejel naslednji

SKLEP

1.

Mestni svet Mestne občine Nova Gorica sprejme »STRATEŠKI NAČRT DOSTOPNOSTI ZA MESTNO OBČINO NOVA GORICA«.

2.

Ta sklep začne veljati takoj.

Številka:
Nova Gorica,

dr. Klemen Miklavič
ŽUPAN

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
TRG EDVARDA KARDELJA 1
5000 NOVA GORICA

TEL.: +386 (0)5 335 01 12
FAX: +386 (0)5 302 74 70

Župan-Mayor

Številka:
Nova Gorica, 5. oktobra 2019

O B R A Z L O Ž I T E V

1. Razlogi za pripravo predloga Strateškega načrta dostopnosti (v nadaljevanju: SND) Mestne občine Nova Gorica

Mestna občina Nova Gorica je leta 2012 pridobila listino »Občina po meri invalidov«, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije. Pridobitev listine je priznanje občini, ki v svojem delovanju upošteva različnost potreb svojih občanov, načrtno razvija, vzpodbuja in realizira dejavnosti in ukrepe, ki bistveno prispevajo tudi k večji kvaliteti osebnega življenja vseh invalidov in njihovih družin, ustvarja možnosti za njihovo socialno vključenost in za aktivno udeležbo v družbenem življenju lokalne skupnosti z namenom udejanjanja pravic človeka in državljana.

V ta namen je Mestna občina Nova Gorica v letu 2012 pripravila analizo položaja invalidov v Mestni občini Nova Gorica in na podlagi smernic Agende 22 pripravila Akcijski načrt izvajanja ukrepov za obdobje 2012 – 2015. Podlaga za pridobitev listine je bil tudi Načrt talnega taktilnega vodilnega sistema (TTVS) za osebe z okvaro vida v ožjem mestnem središču Nove Gorice, ki je bil izdelan v letu 2012. Navedeni dokumenti so bili pogoj za pridobitev listine.

Ker se je izkazalo, da je takšen načina dela in sodelovanja z invalidskimi organizacijami v lokalni skupnosti doprinesel k izboljšanju dela in življenja invalidov, je Mestna občina Nova Gorica za obdobje 2016- 2019 izdelala nov akcijski načrt.

V letu 2017 je bil sprejet Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/2017, 72/2017), ki v 22. členu med drugim določa, da je gradnja in uporaba objektov v javni rabi dostopna vsem ljudem, ne glede na njihovo trajno ali začasno oviranost. Nadalje v sedmem odstavku 22. člen zakon določa, da občine lahko v dogovoru z reprezentativnimi invalidskimi organizacijami sprejmejo smernice za zagotavljanje dostopnosti, s katerimi določijo stopnjo prilagojenosti zunanjih javnih površin, ne glede na zahteve o opremljenosti javnih površin določenih s tem zakonom.

Na tej podlagi in kot nadgradnjo že izdelane dokumentacije iz leta 2012 je Mestna občina Nova Gorica skupaj s predstavniki invalidskih organizacij in Zavodom DOSTOP pripravila Strateški načrt dostopnosti, ki opredeljuje, kako naj občina v bodoče rešuje težave z dostopnostjo do javnih ustanov in storitev za gibalno ovirane, slepe in slabovidne, gluhe in naglušne, starejše in vse druge, ki imajo težave z dostopom do prostora, informacij in storitev. S pričujočim Strateškim načrtom dostopnosti MONG, ki obdeluje aktivnosti na področjih dostopnosti do prostorov, informacij in storitev tako sledimo tudi načelom, ki jih je občina prevzela s sodelovanjem v projektu Občina po meri invalidov.

2. Vsebina SND MONG – ključni poudarki

Za javne ustanove v Mestni občini Nova Gorica je strokovna skupina preverila, kako lahko do njih dostopajo ljudje z oviranostmi in kakšni ukrepi na zunanjih površinah bi bili potrebni za izboljšanje dostopa do njih. Znotraj nekaterih ustanov so pripravljavci preverili tudi, kakšne ovire čakajo obiskovalce pri dostopu do prve informacijske točke, na kateri

se lahko sreča z zaposlenim, ki mu lahko pomaga naprej po ustanovi. V sklopu priprave načrta je bila 16.9.2019 izvedena tudi predstavitev s predavanjem Dostopnost storitev, namenjena motiviranju predstavnikov vključenih ustanov, da znotraj svojih zmožnosti poskrbijo za boljšo dostopnost.

Dokument SND MONG je sestavljen iz treh poglavij: dostopnost prostora, dostopnost informacij in dostopnost storitev.

V **prostorskem delu načrta** so vključene Smernice za zagotavljanje dostopnosti na javnih površinah, ki so sprejete v skladu z 22. členom Gradbenega zakona. Ta člen predvideva, da lahko občina, če se dogovori z invalidskimi organizacijami (ta dogovor je sprejeti Strateški načrt dostopnosti), nekoliko zniža zahteve za dostopnost zunanjih javnih površin, ki so zapisane v zakonodaji (Pravilnik o univerzalni graditvi in rabi objektov, 2018). V zameno za znižanje nekaterih zahtev (kot je npr. nameščanje taktilnih oznak v vaseh in naseljih, kjer te niso potrebne), se občina zaveže, da bo namenjala določena sredstva odpravljanju ovir tam, kjer je to bolj nujno, ter vključevala invalidske organizacije v postopke projektiranja javnih površin tako, da bo mogoče najti dobre rešitve, primerne za vse uporabnike.

Dostop do informacij je za uspešno rabo javnih storitev in sodelovanje v procesih v družbi zelo pomemben in za ljudi z oviranostmi največkrat tudi zelo težaven. Dostopnost informacij povezuje različna področja, od informacijske tehnologije do oblikovanja proizvodov in načrtovanja prostora ter procesov, ki potekajo v njem. Tako je tema dostopnosti informacij neločljivo povezana z dostopnostjo prostora in dostopnostjo storitev. Težave z dostopom do informacij imajo predvsem ljudje z okvarami sluha in/ali vida ter ljudje z motnjami v duševnem razvoju, pa tudi ljudje z raznimi kognitivnimi okvarami, slabim spominom, motnjami branja, po poškodbi glave itd.

Pri zagotavljanju **dostopnosti storitev** je posebej za zagotavljanje dostopnosti storitev za ljudi z okvarami vida in/ali sluha ter ljudi z motnjo v duševnem razvoju predvsem pomembno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, ki stopajo v stik s strankami. V sklopu priprave strateškega načrta je v septembru 2019 bila izvedena prva od aktivnosti »Dostopnost storitev«. Na njej je bila predstavljena vsebina Strateškega načrta dostopnosti MONG, pogovor je tekel tudi o tem kaj naj bi Strateški načrt pomenil za Mestno občino Nova Gorica in kaj naj bi za doseganje boljše dostopnosti storitev naredili na posameznih ustanovah.

Dostopnost storitev pomeni spodbujanje razvoja in zagotavljanje kontinuiranega izvajanje programov in storitev s področij športa in rekreacije, kulture, vzgoje in izobraževanja ter zdravja, socialnega varstva in zaposlovanje za aktivno vključevanje oseb z oviranostmi v vsakdanje življenje lokalne skupnosti.

Zagotavljanje dostopnosti do storitev bo potekalo po sklopih:

1. Ozaveščanje in informiranje javnosti o invalidski problematiki, usposabljanje strokovnega osebja (Pravili 1, 19 iz Agende 22)
2. Zdravstveno varstvo in rehabilitacijski programi, skrb za zdravje (Pravila 2, 3 in 9 iz Agende 22)
3. Strokovno-podporne službe in pripomočki (Pravilo 4 iz Agende 22)
4. Vzgoja in izobraževanje (Pravilo 6 iz Agende 22)
5. Delo, zaposlitev, materialna in socialna varnost (Pravila 7,8,16 iz Agende 22)
6. Družinsko življenje in spoštovanje osebne integritete (Pravilo 8 iz Agende 22)
7. Kultura, šport, rekreacija, religija (pravila 10, 11,12 iz Agende 22)

Programi predvidenih aktivnosti za posamezen sklop bodo vključeni v akcijski načrt.

3. Ocena stanja

Univerzalna dostopnost je bila do sedaj slabo upoštevana pri večini prenov in novogradenj objektov v javni rabi. Deloma tiči razlog za to v nejasnosti in nepopolnosti dosedanje zakonodaje, deloma pa v tem, da so projektanti in naročniki tematiko slabo poznali ali jo zavračali kot nepotrebno. Zakonodaja je sedaj urejena, praksa pri projektantih pa še manjka, posebej na področju načrtovanja za slepe in slabovidne.

4. Cilji, ki jih želimo doseči

- načrt omogoča, da pri oblikovanju strategije sodelujejo vse reprezentativne organizacije uporabnikov z oviranostmi in podrobno opredelijo, kje so zanje najpomembnejše točke oziroma poti, ki morajo biti dostopne, ter zabeležijo najbolj težavne ovire, na katere naletijo na vsakodnevnih poteh do javnih ustanov in objektov v javni rabi,
- načrt je skupni dokument vseh zainteresiranih organizacij, vse pobude so združene na enem mestu, problem dostopnosti se rešuje celostno, ne za vsako skupino posebej,
- občina se zaveže, da bo v okviru vzdrževalnih del sistematično odstranjevala ovire, ki so opredeljene v načrtu,
- občina se zaveže, da bo omogočila vključevanje invalidov v postopke urejanja prostora prek Sveta za invalide,
- občina lahko uporabi Strateški načrt dostopnosti kot smernice, ki so določene v 22. členu Gradbenega zakona in s tem zniža stroške izvedbe ter omogoči kakovostnejše rešitve, prilagajene dejanskim potrebam občanov,
- projektanti, ki projektirajo zunanje javne ureditve na območju Mestne občine Nova Gorica, dobijo jasna navodila glede projektiranja dostopnih javnih površin in glede možnosti sodelovanja s predstavnikom Sveta za invalide v posebnih primerih, kjer je potreben kompromis,
- občina dobi jasno strategijo o reševanju težav v zvezi z dostopnostjo invalidov in motivira tudi javne zavode in celotno lokalno skupnost, k izvajanju ukrepov za izboljšanje dostopnosti prostora, informacij in storitev.

5. Realizacija SND MONG

Mestna občina Nova Gorica se zavezuje, da bo **pripravila akcijski načrt izvajanja ukrepov iz Strateškega načrta dostopnosti za prihodnja štiri leta**, s tem, da se lahko letno dopolnjuje in spreminja skladno s pripombami in predlogi Sveta za invalide. Akcijski načrt bo pripravljen v treh delih in sicer: dostopnost prostora, dostopnost informacij in dostopnost stroitev.

V pvem delu akcijskega načrtu se navede:

- območja, ki so v kratkem predvidena za obsežno prenovu,
- območja, na katerih prenova ni predvidena in se lahko na njih v naslednjih letih izvaja ukrepe v okviru vzdrževanja obstoječe infrastrukture (poglavje 1.3 Smernice za vzdrževanje)
- ukrepe za zagotavljanje dostopnosti do storitev.

V akcijskem načrtu se navede program predvidenih del po posameznih letih. Na ta način se smiselno razporedi ukrepe glede na načrtovane projekte.

MONG v akcijskem načrtu predvidi tudi aktivnost »pregled projektov z vidika dostopnosti in nadzor nad izvedbo TTVS«. Strateški načrt dostopnosti je temeljni dokument, ki sicer

vsebuje tudi nekaj izvedbenih predlogov, vendar ne gre za izvedbeni načrt. **Predvsem pri izvajanju talnega taktilnega vodilnega sistema za slepe in slabovidne je zelo pomembno, da občina zagotovi nadzor nad izvajanjem TTVS oziroma pregled projektov**

V drugem delu akcijskega načrta se opredeli:

- vse aktivnosti, ki bodo pripomogle k izboljšanju dostopa do informacij. Prednostno naj se obravnava temeljne aktivnosti, ki bodo pripomogle k celostnemu izboljšanju dostopa do informacij
- aktivnosti na točno določenih lokacijah/ustanovah, kot so npr. prilagoditve spletišč, oprema objektov v občinski lasti s slušnimi zankami, nadgradnje dvigal z opremo za ljudi z okvarami vida in/ali sluha, priprava pomembnih informacij v lahko berljivi obliki, nabava opreme za izboljšanje dostopnosti informacij itd.

V tretjem delu akcijskega načrta se po letih navede program predvidenih aktivnosti za posamezen sklop, oceni investicijsko vrednost, predvidi nosilce aktivnosti in vire financiranja.

6. SND MONG – finančne posledice

V proračunu MO Nova Gorica **zagotovi namenska letna sredstva za odpravljanje ovir**, ki se jih opredeli z letnim programom, ki sledi akcijskemu načrtu izvajanja ukrepov iz SND MONG.

V akcijskem načrtu se določi okvirno višino sredstev, ki jih bo mestna občina na letni ravni vložila v zagotavljanje dostopnosti na več ravneh:

- Odpravljanje ovir v okviru namenskih sredstev za odpravljanje ovir iz letnega programa akcijskega načrta. Primer: občina iz tega naslova odpravlja ovire na ulicah, kjer sicer niso predvidene preнове in investicije (znižanja robnikov, namestitve taktilnih oznak, označevanje avtobusnih postajališč s taktilnimi oznakami, nameščanje zvočnih semaforjev, označevanje parkirnih mest za invalide, itd.).
- Zagotavljanje ustreznega upoštevanja vidika dostopnosti v okviru izvajanja prenov in novogradenj. Primer: občina iz teh sredstev zagotovi, da so projekti občinskih investicij usklajeni z zakonodajo in smernicami ter da so vpeljane funkcionalne in ekonomsko sprejemljive rešitve, tako da naroči pregled projekta ureditve z vidika dostopnosti, nadzor pri izvedbi in podobno,
- Zagotavljanje ustreznega upoštevanja vidika dostopnosti pri spreminjanju prometnih režimov.
- V okviru ukrepov dostopnosti informacij in storitev, se v akcijskem načrtu navede okvirna namenska sredstva, le v primerih ukrepov, kjer se ukrepi financirajo iz sredstev občinskega proračuna.

Mestnemu svetu predlagamo, da predloženi sklep obravnava in sprejme.

dr. Klemen Miklavič
ŽUPAN

Pripravile:

Nataša Ipavec
Vodja oddelka za okolje, prostor in
javno infrastrukturo

Vanda Mezgec
Vodja službe za okolje in prostor

mag. Marinka Saksida
Vodja oddelka za družbene dejavnosti

Tamara Simčič
Višja svetovalka za družbene dejavnosti

PRILOGA: STRATEŠKI NAČRT DOSTOPNOSTI ZA MESTNO OBČINO NOVA GORICA, september 2019